

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays,
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 2-3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1933, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 2-3878

NO. 136. — ŠTEV. 136.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 11, 1931. — ČETRTEK, 11. JUNIJA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

LASKA VLADA IN VATIKAN SE BOSTA POBOTALA

PAPEŽEV DRŽAVNI PODTAJNIK PIZZARDO JE ODPSTOPIL KOT NAČELNIK "KATOLIŠKE AKCIJE"

Vsa znamenja kažejo, da bo kmalu dosežena popolna uravnava. — Vlada bo zopet dovolila otvoriti tisoč katoliških društev, pod pogojem seveda, da bo izvršil Vatikan temeljito "čiščenje". — Monsignor Giuseppe Pizzardo ni posebno velik prijatelj fašistov. — Papež je dal zapreti dve cerkvi, ker se je duhovščina pregrešila proti predpisom.

RIM, Italija, 10. junija. — Vse kaže, da bo spor med italijansko vlado in Vatikanom, ki je bil zavzel že precej nevaren obseg, mirnim potom in v obojestransko zadovoljstvo uravnava.

Včeraj je namreč odstopil kot papežev državni podtajnik monsignor Giuseppe Pizzardo, ki je bil ravnatelj družbe "Katoliška akcija".

Italijanska vlada bo dala zopet otvoriti tisoč katoliških društev, ki so bila zatrta na Mussolinijevo povelje, češ, da so se vmešavala v politiko in uganjala protifašistično agitacijo.

Društva bodo pa smela šele nato začeti poslovati, ko bo završil v njih Vatikan temeljito "čiščenje".

To "izčiščenje" bo obstajalo v tem, da bo prepovedana članstvu vsaka politična akcija in da bodo sedanje uradnike nadomestili novi, ki bodo vladi povoljni.

Pizzardo je odstopil na papeževo povelje oziroma na njegovo direktno priporočilo.

To papeževo potezo smatrajo vladni krogi za zadosten dokaz, da se pripravlja temeljita reorganizacija katoliških društev.

Ime papeževega državnega podtajnika je pred kratkim omenil neki fašistični časopis, češ, da je Pizzardo na neki tajni seji "Katoliški akcije" govoril proti fašizmu.

Sprva je Vatikan zahteval, da mora prositi italijanska vlada papeža za odpuščanje, ker pa tega ni storila, ampak se je samo oprostila, bo Vatikan najbrž tudi z oprostivijo zadovoljen.

Dasi hoče papež za vsako ceno doseči sporazum z italijansko vlado, je vseeno dal kaznovati dve katoliški občini v dveh južno-italijanskih mestih.

Navzlic papeževi prepovedi, da se ne sme na Tello vršiti nobene procesije na prostem, se duhovščina omenjenih dveh krajev ni držala te odredbe. Papež je dal cerkvi zapreti, duhovnike bo pa občutno kaznoval.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bo vlada vrnila katoliškim društvom pravico poslovanja pod pogojem, da bodo take organizacije v bistvu popolnoma italijanske.

Odborniki teh organizacij ne smejo biti "inozemci", to se pravi, da ne smejo biti podaniki papeževe države.

Kot dobra znamenja za bližajočo se uravnava smatrajo diplomatska pogajanja med lasko vlado in Vatikanom, ter noto, ki jo je poslala italijanska vlada sv. Stolicy.

Ker je papež postavil katoliško akcijo pod vodstvo škofov, ki so imenovani od vlade in morajo priseči kralju zvetobo, se domneva, da ne bo imel Vatikan ničesar proti določbi narodnosti, katera je vsebovana v oficijelnem odgovoru na papeževo noto.

43. člen konkordata dovoljuje obstoj Katoliške akcije pod pogojem, da mora biti ta organizacija pod direktno kontrolo cerkvene oblasti. Škofje sicer spadajo pod cerkveno oblast, dvomljivo je pa to o

WM. GREEN JE POSVARIL KAPITALISTE

Po njegovem mnenju utegne imeti nezaposlenost usodepolne posledice za ves narod.

NEW BRUNSWICK, 10. junija. — Danes je govoril na Rutgers University predsednik Ameriške Delavske Federacije William Green. Rekel je, da Združene države ne morejo ustvariti socialnega reda, ki je potreben za vzdržanje narodne dobrobiti, če bo nezaposlenost še nekaj časa trajala.

— Nezaposlenost je čezmes življenjski problem — je dejal. — Če se ne da delavcem prilike, da delajo in zaslužijo, je socialen nemir neizogiben. Sledile bodo jako opasne posledice v družabnem in ekonomskem pogledu.

Po njegovem mnenju je največja potreba amer. naroda, da razvije nakupno moč vseh razredov. Potrebni so pa tudi boljši industrijski načrti. Načrti naj bi predvsem vsebovali ravnotežje med produkcijo in uporabo. Prisilne prodaje naj bi se nikdar ne vršile.

NAPOVEDI COL. HOUSE-A

Sveto v a l e c pokojnega predsednika Wilsona pravi, da hrepeni ameriški narod po demokratskem predsedniku.

MANCHESTER, Mass., 10. junija. — V svojem tujakšnjem poletnem domu študira Colonel Edward M. House politični položaj dežele.

Od vseh strani dobiva poročila, posebno pa z Zapada in Jugozapada. Močak, ki je bil eden prvih svetovalcev pokojnega predsednika Wilsona, prerokuje za prihodnje leto zmago demokratske stranke.

— Če bi bile prihodnji teden predsedniške volitve — je rekel danes nekemu časniškemu poročevalcu — bi dobila demokratska stranka pretežno večino glasov. Narod stremi po demokratskem predsedniku.

Glede newyorškega governorja Franklina D. Roosevelta je rekel, da ima izmed vseh demokratov še največjo priliko, da bo nominiran na demokratski konvenciji predsedniškim kandidatom.

Colonel House, ki pravi, da je "zmeren mokrcač", izjavlja, da je Roosevelt najbrž edini mokrcač, za katerega bi tudi pretežna večina suhačev oddala svoje glasove.

Nadalje je rekel col. House, da se bo položaj v doglednem času izboljšal, da pa ne bo kmalu tako dober kot je bil leta 1928.

civilnih predsednikov in drugih odbornikov raznih katoliških društev.

Kontrola društev Katoliške akcije potom škofov in odstop monsignora Pizzarda bosta utrdila vladne kroge v veri, da je papež sklenil reorganizirati katoliške reorganizacije.

Nasprotno pa vidi papež zagotovilo Mussolinijeve dobre volje v tem, da je obljubil izgrednike najstrožje kaznovati.

Pogajanja z Vatikanom vodi italijanski zunanji minister, toda direktivo jim daje ministski predsednik Mussolini.

AMERIKANCI IN KRIZA NA KITAJSKEM

Vlada Združenih držav je odredila, naj odpluje proti Fučovu ameriška bojna ladja za zaščito tamošnjih Amerikancev.

PEIPING, Kitajska, 10. junija. — Ker komunisti resno ogrožajo razne južne province, je naročila vlada Združenih držav, naj odpluje proti Fučovu amer. bojna ladja "Pillsbury" ki ima povelje štiti lastnino in življenje tamošnjih ameriških državljanov.

Mesto Fučov so komunisti že dvakrat napadli, čuti se je pa še tretjega napada, ki utegne biti usodepoln.

Resno so ogrožene tudi razne misijonarske postojanke v južnem delu centralne Kitajske.

General Čang Kaj-Šek, načelnik nančinskih vojsk, je izjavil danes, da se bo podal v Kiangsi provinco, južno od reke Jangtse.

HELENA NE BO STRADALA V IZGNANSTVU

Romunski kralj Karol bo svoji ločeni ženi plačeval vsako leto štirideset tisoč dolarjev.

PARIZ, Francija, 10. junija. — Kraljica Helena, ločena žena romunskega kralja Karola se bo nastanila najbrž kje v Franciji, ali pa v Angliji, kajti na Romunskem nima obstanka. Le toliko ji je dovolil Karol, da bo smela vsako leto preživeti par tednov v družbi svojega sina, romunskega prestolonaslednika M. haela, ki je zdaj star devet let.

Kralj je pa tudi v finančnem oziru precej dobro preskrbel zanjo. Začel se je namreč pogajati z neko londonsko banko, da ji bo plačala v njegovem imenu na leto štirideset tisoč dolarjev.

Ko bo obiskala svojega sina, se bo smela muditi v svoji vili ob Črnem morju.

Neki romunski odvetnik pravi, da je kupil kralj Karol v bližini Bukarešte krasno vilo za \$66,000.

V vili bo baje nastanil svojo rdečelaso ljubico, madamo Magdo Lupescu.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

FRANCIJA JE PROTI REVIZIJI

Francija se ne bo udeležila mednarodne zadolžne konference. — Briand svari Berlin pred nacionalističnimi demonstracijami.

PARIZ, Francija, 10. junija. — Zunanji minister Briand je izjavil nocoj v poslanski zbornici, da je vlada odločno proti vsaki mednarodni konferenci, koje namen bi bial revizija vojnih dolgov, kot posledica angleško-nemških konferenc v Chequers.

Izjavil je tudi, da so imele nemške nacionalistične demonstracije, ki so bile vprijeti v zadnjem času, na Francijo močnejši vtis in da je nemški poslanik posvaril vlado glede posledic za nemško-francoske odnose.

Izjave Brianda so prišle pred napadom poslanika Edvarda Soulera na zunanjo politiko Francije.

Briand je rekel med drugim: — Če zahteva Nemčija ali katerekoli druga dežela kakozemlje, kar bi bilo proti interesom Francije ali proti podpisanim pogodbam, bo Francija odgovorila z "ne".

Youngov reparacijski načrt je nov. Njegovo modificiranje ne more priti v poštev.

Načrt vsebuje različne značilne poteze, da se izboljša položaj v Nemčiji. Raditega se Francija ne more udeležiti nikake konference glede dolgov.

Glede obhodov Stahlheim organizacije, je izjavil Briand, da bodo take demonstracije poslabšale dobre odnose, ki obstajajo sedaj med obema državama. Sviri Nemčijo, naj ne dovoli demonstracij, ki so ponavadi pretirane.

SUBMARIN SE JE POTOPIL.

Dva moža posadke "Poseidona" sta bila ubita. 18 mož se vedno pogrešajo. — Nenavadna nesreča.

LONDON, Anglija, 10. junija. — Podmorski čoln "Poseidon", eden največjih in najnovejših angleških podmorskih čolnov, se je po koliziji potopil v bližini Vejthavej ob severni obali polotoka Šanturga.

Dva moža posadke sta bila ubita in 18 jih pogrešajo.

Novica o katastrofi je dospela v nekem poročilu na admiraliteto.

V poročilu se glasi, da je podmorski čoln kolidiral z nekim parnikom ter se potopil.

Pet častnikov in 26 mož je bilo rešenih. Dva rešena pa sta pozneje podlegla poškodbam.

Danes zvečer pogrešajo še vedno 18 mož.

Imena ponesrečenih niso bila objavljena.

AMERIŠKI PLANTAŽNIK USMRČEN

BALBOA, Kamasika zona, 9. junija. — V tujakšnji bližini so našli umorjenega Josepha A. Close-a iz Connecticuta. Glava mu je bila skoro odrezana od telesa.

Close je prišel pred leti sem iz Connecticuta ter je kmalu postal eden najuglednejših ameriških plantažnikov.

ADVERTISE
in "GLASNARODA"

NARODNO ZASTOPSTVO KATALONIJE

Po dolgotrajni dobi se je zopet sestal katalonski parlament v Barceloni. Vse delo naj se osredotoči za dobrobit dežele.

BARCELONA, 10. junija. — Prvikrat v štirih stoletjih se je sestala danes katalonski ljudski parlament. Pri tem gre za španske province, ki so dobile državno ustavo ter se združile s Špansko.

Današnja seja se je pečala s tem, da se primerno proslavi katalonsko ljudsko zastopstvo.

Šele jutri bo določen čas za poslovanje.

Nejstarejši poslanec province je vodil današnjo sejo. Bil je odvetnik Clara. V svojem otvorilnem govoru je pozval Clara naj Katalonija neumorno pospešuje interese dežele.

Označil je zopet dobljeno prostost Katalonije kot glavno nalogo zborovanja.

PROHIBICIJA — IZJALOVLJE NJE

Mednarodnega kongresa nasprotnikov prohibicije so se udeležili zastopniki sedemnajstih narodov.

PARIZ, Francija, 10. junija. — Hugh Fox, tajnik ameriške zveze pivovarjev, je izjavil tukaj na 12. kongresu mednarodne lige nasprotnikov prohibicije, da popijejo sedaj v Združenih državah 100 milijonov galonov več vina na leto kot pa pred prohibicijo.

Kongres, na katerega so prišli zastopniki 17 narodov, se je pečal s konsumom alkoholnih pijač.

Ameriška prohibicija je bila seveda najbolj važna točka razprave.

V prognozi se je glasilo:

— Nobenega dvoma ne more več biti glede tega, da je prohibicija Združenih držav izjalovljenje.

Kongres bo trajal dva dni.

DENARNA NAKAZILA

IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO
KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI
SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	
Din 500	\$ 9.35
Din 1000	\$ 18.50
Din 2500	\$ 45.75
Din 3000	\$ 54.60
Din 5000	\$ 90.50
Din 10,000	\$ 180.00

V ITALIJO	
Lir 100	\$ 5.75
Lir 200	\$ 11.30
Lir 300	\$ 16.80
Lir 500	\$ 27.40
Lir 1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$5.25.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se prepriča s nam pisanim potom sporazume glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino 75c.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0380

Iz Slovenije.

Roparski napad v okolici Mozirja.
 27. maja je bila v prvih nočnih urah brzopletno obveščena celjska mestna policija od orožniške postaje v Mozirju, da je bil v bližnji okolici izvršen roparski napad na nekoga tamšnjega posestnika. Ko se je vračal že v temi po cesti domov, sta ga na samotnem kraju nenadoma napadla dva neznanca moška in z orožjem v roki zahtevala od njega denar. Istočasno sta se ga tudi že dejansko lotila. Napadenec ni izgubil prisotnosti duha in poguma, temveč je v samoohranbi izvelkel iz žepa nož ter se pričel braniti. Zadel je z nožem enega izmed napadalcev, o katerem se domneva po njegovi govorici, da je doma s Primorskega. Kakor meni, ga je zadel v gornji del telesa, v prsa ali hrbet, in sicer zelo močno ter globoko. Napadalec sta nato pobegnila, vendar pa se je posrečilo enega ugotoviti v osebi nekoga Alojzija Petrina iz Rečice ob Savinji, dočim je drugi ranjenec pobegnil.

Uboj v Trbovljah.

V zapore celjskega okrožnega sodišča so pripeljali 19-letnega samoskega krojaškega pomočnika Josipa Kranjca, stanujočega v Trbovljah, Loke, in uslužbenega pri krojaču Antonu Šuntajšu na Lokah, ki je na binkoštni ponedeljek ob 22.55 v Trbovljah na Posetju ob vzhodnem vogalu stanovanjske hiše na Lokah št. 103 s približno 18 cm dolgim kuhinjskim nožem zabol del. letnega Viktorja Baša iz Sv. Lamberta pri Litiji pod levo pozdruho tako, da se je ostrina noža zarila globoko v pljuča. Baš se je takoj po dejanju zgrudil na tla, narkar so ga odnesli v bližnjo hišo, kjer je nekaj trenutkov kasneje umrl.

Uboj pri vasovanju.

Mladenič Tič Rok iz Podgrada pri Oplotnici se je podal na binkoštno medeljo zvečer k svojemu dekletu in vzal, kakor je izjavil, za primer kakega napada s seboj cepce. Srečal je ponoči na poti nekoga moža, ki je Tiča brez ponovda z vso silo udaril s palico po glavi. Kakor se je pozneje dognalo, je bil napadalec Tičev stric, Smogavec Rok. Tič se je po lastni izjavi postavil v bran in vrnil Smogavcu udarec s cepcem po glavi, da se je ta takoj zgrudil na tla. Tič je nato nadaljeval svojo pot. Ker ga je pa vendarle skrbelo, kaj je z enim napadalcem, se je vrnil spet na sodno mesto, kjer pa Smogavca ni več našel. Smogavec je prišel k zavesti in odšel domov. Žena mu je doma oprala rano na glavi, narkar se je Smogavec vlegel v posteljo in je nekaj ur nato izdihnil.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.

(Slovenian Workmen's Benevolent Society, Inc.)
 NEW YORK, N. Y.

ODBOR
 Predsednik: MICHAEL PIRNAT, 660 Seneca Ave., B'klyn., N. Y.
 Podpredsednik: VICTOR KOBIŁCA, 1720 Gates Ave., B'klyn., N. Y.
 Tajnik: JOHN YIHKAS, JR., 405 Hilmrod St., B'klyn., N. Y.
 Blagajnik: LOVRENC GIOVANELLI, 1825 Catalpa Ave., B'klyn., N. Y.
 Zapisnikar: FRANK PADAR, 96 Evergreen Ave., B'klyn., N. Y.
 Nadzorniki: I. FRANK CERAR, 1822 Woodbine St., B'klyn., N. Y.
 II. FRANK KOŠAK, 2373 Catalpa Ave., B'klyn., N. Y.
 III. JOHN KRIZEL, 1822 Linden St., B'klyn., N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV
 Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

Vsakovrstne KNJIGE
 POUČNE KNJIGE
 POVESTI in ROMANI
 SPISI ZA MLADINO
 se dobi pri
"GLAS NARODA"
 216 W. 18th Street New York, N. Y.
 Telephone: CHELSEA 3878
 POPOLEN CENIK JE PRIROBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. **KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?**

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1,100,000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah z 8 člani. Pristopnina prosta. — **Berilo najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ.** Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minn.

Dopisi.

S. pta.

Kakor razvidim iz časopisov je šel v večnost Aleksander Toman, mož mnogih izkušenj, bodisi v domovini, bodisi v Ameriki. Večkrat sva se srečala in mnogo občevala, zlasti v Pueblo, Colo. Pokojni Toman je sodeloval pri listu "Mir", za katerega je napravil lepo glavo — risbo angelja, ki drži v roki oljkino vejo. V Pueblo sem se seznanil tudi z njegovo soprogo. Tam je napravil več umetniških slik, zlasti v ruski cerkvi, katero je pa zadnja povodni uničila. Tudi privatnikom je napravil dosti slik in cno med njimi kusteje Mr. Walter Predovich, rodoljubni mož, ki mnogokrat kaj poroča v Glasu Naroda. Kot rečeno, je bil pokojni Toman mož velikih zmoglosti, ki jih pa ni mogel dobro razviti zaradi svojega vihravega življenja. Pisal je tudi v Glas Naroda pod naslovom "Uncle Sam Slovincem". Zadnje dni svojega življenja je preživel v ubožnici v Ljubljani, kjer se nahaja tudi znani slovenski humorist, pisatelj Rado Murnik. Pokojnik je bil odklovan od svojega sobojevnika srbskega kralja Petra ter je do smrti dobljal skromno pokojnino. Blag mu spomin!

Matija Pogorelec.

Fly Creek, N. Y.

Zopet prihajajo iz mesta New York slavnikaarice na farme. Pozimi je v mestu prijetno, poleti pa na farmi. Zdaj je nas tukaj že veliko število slovenskih farmerjev, in še zmirom pridejo rojaki, da si kupijo farme. Vsak zaveden rojak bo izprevidel, da je najboljša na farmi. Začetek je pa vsak hud. Treba je prenesti veliko težav, posebno dve ali tri leta. Potem je pa vse drugače.

Tudi mi precej občutimo krizo, ker se vse bolj slabo prodaja, ampak vseeno nam ni treba stradati, ker hvala Bogu, za živče se pridela vsega. Reveni so premogariji in tvorniški delavci, ki bi radi delali, pa ne morejo ker ni dela in nobenega zaslužka. Ubogi družinski očetje, ki s težavo preživljajo svojo družino. Tudi tukaj sem je prišlo več rojakov za delom. Opravljajo vsakovrstna dela na cestah, pa je tudi že vsepovsod dosti ljudi, ki hodijo od enega kraja do drugega. Malo pozno je že, pa bom vendar poročala, kako smo se imeli 16. maja. Imeli smo igro in veselico. Prišli so igralci iz Little Falls-a in so ponovili za nas tukaj v Fly Creek igri "Bucek" in "Vse naše". Ne morem vseh imen tačuj imenovati, ker jih tudi ne vem, ampak vsi so prav dobro rešili svoje vloge. Se dobro pozna, da so bili že večkrat na odru. Oh, ubogi Bucek, še danes se mi smili, ker je bil tako v strahu, da se je moral ženi za kitičjo skrivati! No, je bila pa žena bolj korajžna. On je vedno rekel, kadar se mu ni bilo treba odskodor nič bati: — Korajža velja! — Kadar je pa kaj zaslužil, se je pa šel skrit. Žena ga je morala vedno tolažiti, dostikrat jo je klical, ko je bila najbolj zapo-

spod Ambrož. Ko je ležal že na smrti postelji, je še enkrat prihitela k njemu mala srnica in ga milo gledala. Naslednji dan so jo izpustili. Obstala je blizu ceste in počakala, da so ureli mimo njene gospoda. Od daleč je spremljala sprevod in potem izgubila v gozdu.

CENA DR. KERROVEGA BERILA JE ZNIZANA
 Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE READER)
 \$2.—
 Knjigarni "GLAS NARODA" 216 West 18 Street, New York City

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SRNA

Ko zavladala v gozdu noč in potihne njegove drobne ptice pevke, se oglašajo na jasi nova pesem. Mali prtilikavi gozdni možek vabi v jasnih nočeh gozdne prebivalce na večerno rajanje. Na piščalko svira, da tajinstveno odmeva čez polje in lea.

Luna razliva sanjavo mesečino preko drevja. Visoki, mrki hrasti so tedaj silni mogočnim stoletnim prestolom, vitke smreke bleščim smaragdnom stebrom, široke, šuščeče lipe tajinstvenim kapelicam z zlatimi strehami. Vitke breče so pa kakor bele princeze zamaknjene v mesečino. Kakor bi stezale prozorne roke in hotele objeti vso prirodu.

Počasi prihajajo gozdni prebivalci. Ze priskaklja zajček. Postavi se na zadnji nogi, popraska se s šapico po smrčku in je ponosen, da je prišel prvi. Takoj nato se razdeli grmovje. Pred prtilikavcem stoji jelen. Potem se zbirajo še druge živali in poslušajo skrivnostno pesem mangle govdnika. Najbolj boječa je mlada srna. Njeno vitko telesce kar trepetajo ko uho poslušajo ubrane glasove. Srna se boji, vendar bi najraje kar zaplesala. Ko so živali zbrane, jim zasvra njih kralj novo pesem. Zamaknejo se vanjo in si veselo kimajo, ko pesem utihne. Potem prične gozdni mož živalcem pripovedovati basen. O njih prednikim jim pripoveduje. Opisuje jim čudežno zemljo, ki je nekada tu hodila mogočna orjaška drevesa. O živalih jim pr-poveduje, ki so tu živele ogromne in strašne. Vendar so bile te pošasti pradedje sedanjih gozdnih prebivalcev. Nato prične prtilikavec živali lepo poučevati. Sviri jih. Razlagajo jim, kje jim preti nevarnost. Lisača se tedaj običajno že izmuga, Zvitorepka si misli, da je sama bolj prebrisana ko stari gozdni vladar. Živalce odhajajo nazaj v hosto.

Samo srna ostane. Ljubeče se stisne k malemu možičku. — A ti si še tukaj, živalca ljubka? Da, da, nate sem pa skoraj pozabil! Za drevjem si se skrivala, ko da bi se me bala. Tudi tebe maram opozoriti. V srce ti vidim. Ti ne poznaš sovrašva. Predobra si in premla. V tvojih rjavih očeh odseva sama dobrodušnost. Veš, srnica ljubljena! Ljudi se moraš ogibati, posebno tistih s puško na rami! Neizkušena in majhna si. Zdaj ne bodo še streljali nate. Skušali te bodo pa ujeti in zasužnjiti. Suženjstvo pa ni za svobodno divjad. V suženjstvu boš poginila od hrepenenja za zlato srebodo. Le pojdi in zapomni si moje besede.

Srnica ni hotela oditi. Dobri gozdni možiček ji je bil tako všeč, da bi bila najraje pri njem ostala. Spet je nagnila k njemu svojo glavico. Zadelala je pa v praznino. Možek je zginit. Le bleda jutranja meglica je pred njo trepetala in vstajala kvišku. — Zakaj me sviri pred ljudmi? Tudi on sam ima človeško podobo, kakor nam je nekoč pripovedoval. Vendarle je zelo dober! Morda se pa moti? Mogoče so ljudje dobri? — Je dejala srnica. Sklenila je, da se tudi ljudi ne bo izogibala. Pa se je spomnila, da ji je možček omenil, da je v nevarnosti njena prostost. Kar prestrašila se je. — Ne! Zlate svobode ne dam za vse na svetu! Rajši se bom izogibala človeka! — si je rekla. Pa se je takoj spet pojavila pred njo silka njenega dobrega vladarja. Zdelo se ji je, da ga vidi v družbi takih malih prijaznih ljudi, ki jo gledajo, gladijo in se ji smejejo. Pogumnejši ji dajejo tudi jest: in pritisakajo svoje male kograste glavice na njen vitki vrat. In spet je pozabila strah pred človekom.

Po gozdu je prihajal stari lovec gospod Ambrož. Pred seboj je zagledal mlado srnico. Prijazno ga je gledala. Starček se ji je nasmehnil: — Da, da, kopolako jo bo! — je pritrtil oče jelen, kateremu se je mala živalca kar smilila. Tedaj so pa zašk-pale veje pod nogami prihajajočega lovca in oba sta zbežala. Gospod Ambrož je ob gozdu l-mel svoj voz. Vesel se je nanj. Srnico je položil poleg sebe. Že so zleteli na njegov dom sredi prostranega travnika. Kako se je razveselila srnica, ko je odšel žvela brez skrbi. Njen novi gospodar ji je določil kos svoje-ga gozda, ki je bil ves zagrajen in tam je odšel žvela. Često jo je obiskal mali kužek Pinček.Privale se je njene družbe, da ni mogel biti brez nje. Iz svojega gozdička je srnica večkrat pohtela tudi na travnik pogledat oskrbnikove otroke, ko so se zadovoljno igrali. Kako prijazno in lepo je bilo! Deca je postavila srnico v sredo. Otroci so jo obstopili, se prijetli za roke in zaplesali okoli nje. Srnica jih je prijazno gledala. Zdelo se jim je, da se jim ljubko smeje, ko opazuje veselo rdečelič-ne obraze. Tudi starček, gospod Ambrož, je želel srnico večkrat videti. Sam je prihajal k nji. Vedno ji je prinisel kosce belega sladkorja, ki je bil tako slasten, da se je živalca že dolgo potem obilovala, če se je spomnila nanj. Pa se je pripetilo, da je gospod Ambrož zbolel. — Privedite mojo srnico! — je ukazal starček oskrbniku, ki je takoj odhitel ponjo. In srnica je prišla v sobo, kakor kaka gospodična je varno stopala po lepih preprogah. Začuden je obstala, ko je v zrcalu zagledala drugo srno. Hotela je k nji in jo pozdraviti. Pa se je gospod Ambrož začel veselo smejeti. Poklical jo je sebi. Hitela je k njegovi postelji. Ozrla se je po svoji tovarišici. Nikjer je ni bilo. Gospodu Ambrožu je bilo vedno slabše. Srnica je morala priti sleherni dan k njemu. Večkrat se je vlegla k postelji in položila glavo k svojemu dobremu gospodarju. Starček je bil ves ginjen. Ljubeče jo je pozbožal. Nekega dne mu je kar odleglo. Zazel se je celo kos divjačine, ki je baš tedaj niso imeli. Upravitelj je predlagal, da bi zaklali srnico. O kako se je starček razhudil: — Tega pa že ne! Srnice na dam! Nikoli je ne dam! Predno je starček umrl, je prišel iz mesta njegov prijatelj, sivi gospod notar, da je napisal oporoko. — Takoj ko umrem, morajo mo-jno srnico odvesti v moje gozdove, kjer bo lahko vedno prosta. Moji nasledniki ne smejo deset let streljati srnjakov! — je ukazal zapisa-ti starček v svoj testament. Že naslednji dan je umrl. Zgodilo se je, kakor je šel go-

VABILO
 NA
PIKNIK
 KATEREGA PRIREDI
"SLOVAN"
 V NEDELJO, DNE 14. JUNIJA OB 10. URI ZJUTRAJ
 pri REVNEM HUDIČU
 ZA ZAKUSKO BO DOBER IN PRISTNI OGRSKI
 GULJAŽ IN KRANJSKE KLOBASE
 ZA PLES BO IGRAL IZVRŠTEN SLOVENSKI "TRIO JADRAN"
 Dobitek bo "Maček v Zaklju".
 Za dobro postrežbo bo skrbel odbor.
 Vas uljudno vabi — "SLOVAN"
 VABILO SE TUDI VSA CENJENA SLOVENSKA OZIROMA JUGO-SLOVANSKA DRUŠTVA IZ GREATER NEW YORKA, DA POSE-TIJO PIKNIK SLOVANA.

DRUŠTVA
 KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE, ZABAVE
OGLAŠUJTE
 "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.
 GENE-ZA-OBRASE SO ZMERNE

